

Nulmeting en eerste evaluatie Vroegsignalering van Schulden Harlingen

Mei 2022

Marloes Oort, Beleidsteam Noardwest Fryslân

Inhoud

1 Inleiding	3
1.1 De start van vroegsignalering in Harlingen.....	3
1.2 De nulmeting	3
2. Werkwijze schuldhulpverlening vóór vroegsignalering.....	5
2.1 De cijfers vóór vroegsignalering	5
3. Vroegsignalering.....	8
3.1 Wat wordt bedoeld met vroegsignalering.....	8
3.2 Pilot vroegsignalering Harlingen.....	8
3.3 De gewijzigde werkwijze per 1-6-2021.....	9
4. Evaluatie gewijzigde werkwijze	11
4.1 Directe effecten van vroegsignalering.....	11
4.2 Indirecte effecten van vroegsignalering	15
4.3 Verwachtte effecten van vroegsignalering op basis van landelijke onderzoeken.....	16
4.4 Ervaringen van inwoners	18
5 Conclusies, leerpunten en aanbevelingen.....	20
5.1 Conclusie	20
5.2 Leerpunten	20
5.3 Aanbevelingen.....	21

1 Inleiding

Voor u ligt de nulmeting en eerste evaluatie van de nieuwe wettelijke taak 'Vroegsignalering van Schulden'.

Het doel van Vroegsignalering van schulden is het vroegtijdig opsporen van schulden om zo problematische schulden te voorkomen. Uit de evaluatie moet blijken of de aanpak van Vroegsignalering aansluit op dit doel.

Voor deze evaluatie blikken we terug op de resultaten die de afgelopen periode behaald zijn.

1.1 De start van vroegsignalering in Harlingen

In juni 2020 is er in de gemeente Harlingen gestart met een pilot 'Vroegsignalering van schulden'. Vroegsignalering van schulden past binnen de Brede Schuldenaanpak, een initiatief van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, waarmee het kabinet wil bereiken dat meer mensen uit een uitzichtloze schuldensituatie blijven of komen via de drie actielijnen, te weten:

- a. Problematische schulden voorkomen: preventie en vroegsignalering
- b. Ontzorgen en ondersteunen
- c. Zorgvuldige en maatschappelijke verantwoorde incasso.

Om als gemeente beter vroegtijdig te kunnen signaleren of een inwoner schulden heeft, is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) per 1 januari 2021 gewijzigd. In de gewijzigde wet staat dat gemeenten en gemandateerden persoonsgegevens mogen uitwisselen voor vroegsignalering van schulden. Meer concreet regelt de wetwijziging dat gemeenteraden in hun gemeentelijk plan voor schuldhulpverlening opnemen welke hulp zij uit eigen beweging aanbieden en welke afspraken zij daartoe beogen te maken met schuldeisers over uitwisseling van persoonsgegevens. Hiermee heeft de gemeente sinds 1 januari 2021 een wettelijk kader waarbinnen afspraken gemaakt kunnen worden met woningcorporaties, energieleveranciers, waterbedrijven en zorgverzekeraars over het uitwisselen van gegevens. In de wet is tevens opgenomen dat gemeenten verplicht worden om alle signalen die zij ontvangen vanuit bovenstaande partners moeten opvolgen. De wijze waarop zij dit gaan doen is vrij in te vullen.

1.2 De nulmeting

Om te kunnen beoordelen of vroegsignalering de gewenste effecten oplevert, is het nodig om een nulmeting uit te voeren. Deze nulmeting kan vervolgens worden gebruikt in de evaluatie van vroegsignalering.

In dit document is uiteengezet hoe schuldhulpverlening voor de inwerkingtreding van vroegsignalering was vormgegeven binnen de gemeente en hoeveel inwoners jaarlijks bij de gemeente een schuldhulpverleningstraject doorliepen of ondersteund werden door een vrijwilligersorganisatie voor hun financiële problemen. Om deze informatie in beeld te krijgen, zijn er gesprekken geweest met diverse ketenpartners die hiervoor informatie hebben aangeleverd. De Bouwvereniging, de zorgverzekeringslijn, Humanitas, Schuldhulp IDO en de Kredietbank (KBNL) hebben allen input geleverd voor deze nulmeting.

Hierna is beschreven hoe vroegsignalering is ingericht en welke doelen de gemeente wilde bereiken met de uitvoering van deze nieuwe taak. Ook geven we een overzicht van het aantal inwoners dat gemeld is bij de vroegsignaleerders, het aantal inwoners dat bereikt is, het aantal inwoners dat hulp heeft geaccepteerd en in hoeveel procent van de gevallen de inwoner geholpen was met lichte ondersteuning. Ook hiervoor hebben de ketenpartners

input geleverd. Ook zijn er inwoners geïnterviewd die in de afgelopen periode ondersteund zijn door de vroegsignaleerders en is er gebruik gemaakt van informatie uit een eerder geplaatst ervaringsverhaal van een inwoner die te maken had met betalingsachterstanden en hierdoor bij vroegsignalering in beeld was gekomen.

Hierna volgt de conclusie of vroegsignalering loont en of de huidige werkwijze al dan niet behouden zal moeten worden.

2. Werkwijze schuldhulpverlening vóór vroegsignalering

In onderstaand plaatje is weergegeven hoe schuldhulpverlening geregeld was voordat er met vroegsignalering werd gestart:

2.1 De cijfers vóór vroegsignalering

Door vroegsignalering in te zetten, gaan we outreachend te werk en gaan we al naar een inwoner toe voor de inwoner zelf met een hulpvraag bij de gemeente terecht komt. We kunnen hierdoor de inwoner sneller helpen en verwachten dat het aantal inwoners met een zwaar schuldtraject in de loop van de tijd zal afnemen, terwijl het aantal inwoners dat met lichte ondersteuning geholpen kan worden, juist toeneemt. Ook verwachten we dat er minder inwoners in een wanbetalersregeling van het CAK terecht zullen komen en dat het aantal huisuitzettingen als gevolg van achterstanden zal dalen.

Ten slotte verwachten we dat er minder inwoners instromen in de uitkering.

In deze paragraaf zetten we de cijfers op een rij van de ingezette (schuld)hulpverlening voordat vroegsignalering werd uitgevoerd en de cijfers na inzet van vroegsignalering. Bij de cijfers dient opgemerkt te worden dat de start van vroegsignalering nagenoeg gelijk viel met de komst van Corona. Door Corona vielen bepaalde sectoren stil, werd overheidssteun geboden en gingen vaste lastenpartners minder snel over tot uithuisplaatsingen of afsluitingen van water en energie. Een stijging of daling van het aantal personen in een schuldhulpverleningstraject of het aantal uithuisplaatsingen kan dus zeker niet volledig toe worden geschreven aan de inzet van vroegsignalering. Hiervoor is Corona te ingrijpend geweest. Toch is het belangrijk om deze cijfers hier te tonen, zodat er in de loop van de tijd

gekeken kan worden of er al dan niet een neergaande trend te zien is in het aantal inwoners met grote financiële problemen.

Inzet schuldhulpverlening

In onderstaande tabel staat aangegeven hoe vaak er gebruik is gemaakt van schuldhulpverlening.

De hulpverlening staat op volgorde van zwaarte, waarbij Budgetbeheer vaste lasten de meest lichte vorm van hulpverlening is en Bewind de meest zware vorm.

Aanmeldingen	2018	2019	2020(+ stand per 1-7-20)	2021
Budgetbeheer vaste lasten	6	9	9 (9)	14
Plusbeheer	0	0	1 (0)	0
Budgetbeheer	18	18	16 (14)	17
Budgethulp	15	15	5 (7)	3
Budgetcoaching	3	0	2 (2)	0
Schuldenregeling (SK, MSNp, WSNP)	21	26	20 (23)	17
Bewind	138	148	145 (145)	147

We zien een lichte stijging in het 'budgetbeheer vaste lasten en een lichte daling in de zwaardere trajecten, zoals budgethulp en schuldenregelingen. Dit zou te maken kunnen hebben met de inzet van vroegsignalering, doordat inwoners nu vroegtijdiger in beeld zijn en hierdoor eerder hulp hebben gekregen voor hun financiële problemen door vrijwilligersorganisaties, zoals Humanitas Thuisadministratie en Schuldhulp IDO.

Humanitas Thuisadministratie wordt ingeschakeld wanneer de inwoner lichte financiële problemen heeft. Schuldhulp IDO wordt ingeschakeld bij de meer complexe problematische schulden. Wanneer de schulden toch de complex voor schuldhulp IDO blijken te zijn, dan wordt de Kbnl ingeschakeld.

We wilden graag in beeld krijgen hoeveel inwoners sinds vroegsignalering wordt uitgevoerd door het Gebiedsteam zijn doorverwezen naar Schuldhulp IDO en naar Humanitas voor ondersteuning door de Thuisadministratie. Er is echter niet bijgehouden hoeveel inwoners vanuit de taak 'vroegsignalering' doorverwezen zijn naar deze beide instanties. Alle doorverwijzingen zijn door het Gebiedsteam gedaan en hierin is geen onderscheid gemaakt tussen meldingen vanuit vroegsignalering en de overige meldingen vanuit bijvoorbeeld het spreekuur. Wel gaven de vroegsignaleerders aan voornamelijk inwoners naar de Thuisadministratie van Humanitas door te verwijzen, maar accurate cijfers zijn dus niet voorhanden. Ook zijn er inwoners die aan de vroegsignaleerders aangeven zelf hun achterstand op te lossen en geen hulp te willen. Al deze inwoners krijgen een informatiefolder van Humanitas Thuisadministratie. Deze informatiefolder wordt ook meegezonden bij alle brieven die verzonden worden naar inwoners met een achterstand onder de 300 euro. Hoeveel inwoners naar aanleiding van deze informatiefolder uiteindelijk zelf hulp zoeken bij Humanitas is ook niet in beeld.

Huisuitzettingen

Er waren in de jaren 2018, 2019 en de eerste helft van 2020 drie huisuitzettingen als gevolg van betalingsachterstanden en er waren 6 personen vrijwillig vertrokken waarbij een

ontruiming was aangezegd. In de jaren 2020 en 2021 hebben geen huisuitzettingen meer plaatsgevonden, maar dit aantal lag in de jaren daarvoor ook erg laag en de woningcorporaties zien hier geen verband met de inzet van vroegsignalering.

CAK-wanbetalersregeling

In 2019 zaten er 180 inwoners¹ in de CAK wanbetalersregeling, omdat zij een betalingsachterstand van meer dan zes maanden hadden bij de zorgverzekeraar. Ongeveer 2/3 deel van de inwoners in de CAK wanbetalersregeling ontving geen uitkering. Er zijn geen cijfers beschikbaar van eerdere jaren.

Het aantal inwoners dat eind 2020 in de CAK-wanbetalersregeling zat, is gedaald van 180 naar 150². Er zijn tot nu toe nog geen cijfers beschikbaar van het jaar 2021 en ook zijn er geen cijfers over het jaar 2018 beschikbaar.

Aantal inwoners met een uitkering

In onderstaande tabel is te zien hoeveel inwoners jaarlijks een uitkering hebben ontvangen in de jaren 2018 tot en met 2021

Harlingen	Pwet	IOAW	IOAZ	Bbz	Totaal
2018	491	38	4	5	538
2019	478	37	1	7	523
2020	485	35	1	6	527
2021	481	28	1	4	514

Zoals in de tabel te zien is, is het aantal inwoners met een Pwet-uitkering in 2021 lager dan in 2018 het geval was. Er is een golvende beweging te zien, waarbij het aantal uitkeringen in 2018 het hoogst was en in 2019 juist het laagst was. Het aantal inwoners met een IOAW-uitkering is sinds 2018 alleen maar gedaald en het aantal inwoners met een IOAZ-uitkering is sinds 2019 stabiel. Het aantal inwoners met een Bbz-uitkering schommelt licht.

¹ Gegevens verkregen van de zorgverzekeringslijn (mevrouw Meertens) op 10-2-2022

² Gegevens verkregen van de zorgverzekeringslijn (mevrouw Meertens) op 10-2-2022

3. Vroegsignalering

3.1 Wat wordt bedoeld met vroegsignalering

Vroegsignalering is het handelen op een signaal van een partner, zoals de woningcorporatie, de zorgverzekeraar, de energieleverancier of het waterbedrijf. Met handelen wordt bedoeld dat iemand er op af gaat. Daadwerkelijk er op af, bij de schuldenaar op de stoep, aanbellen en het gesprek aangaan of telefonisch contact zoeken wanneer persoonlijk contact niet mogelijk of wenselijk is. In het gesprek kan aandacht worden besteed aan de financiële situatie, kan worden beoordeeld of voldoende gebruik gemaakt is van voorliggende voorzieningen, kan gekeken worden naar iemands bestedingspatroon of er kan een betalingsregeling worden getroffen. Het doel van het eerste gesprek met inwoners die door schuldeisers aan de gemeente zijn aangemeld is om erger te voorkomen, om verdere achterstanden of problematische schulden te voorkomen. Landelijke ervaringen geven aan dat “er daadwerkelijk op af gaan en bij de inwoner thuis het gesprek aangaan”, outreachend werken, het meeste resultaat oplevert.

3.2 Pilot vroegsignalering Harlingen

De gemeente Harlingen is in 2020 gestart met een pilot 'Vroegsignalering' en heeft in eerste instantie signalen van betalingsachterstanden ontvangen van de volgende partners:

- Woningcorporaties
- Zorgverzekeraars
- Energieleveranciers
- Waterbedrijven
- Gemeentelijke belastingen

Al deze signalen kwamen binnen in het vroegsignaleringssysteem VPS van BKR en werden in dit systeem gematcht. Omdat er persoonsgegevens werden verwerkt, was er voor de start van de pilot een Privacy Impact Analyse (DPIA) opgesteld om vooraf de privacy-risico's van een gegevensbewerking in beeld te brengen, zodat deze daarna verkleind kunnen worden. Het opstellen van een DPIA is in het geval van gegevensverwerking ook een verplichting vanuit de AVG.

Inmiddels is het aanleveren van signalen van betalingsachterstanden ook in de wet (Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening, Wgs) verankerd voor de meeste partijen. Voor gemeentelijke belastingen is dit niet in de Wgs verankerd en om die reden was het vanaf 1 juli 2021 niet meer mogelijk om signalen van betalingsachterstanden bij gemeentelijke belastingen te melden in het vroegsignaleringssysteem.

Uit de eerste evaluatie van de pilot vroegsignalering kwam naar voren dat het vroegsignaleringssysteem VPS gebruiksonvriendelijk was en dat er nog weinig signaalpartners meldden in het vroegsignaleringssysteem, waardoor er nog weinig matches waren. De vroegsignaleerders gingen er in de pilot alleen op af bij een match, dus als er meerdere betalingsachterstanden gemeld waren bij 1 persoon. Het bereik van de outreachende aanpak was hoog, zo bleek uit de eerste evaluatie. In de maanden juli en augustus lag het bereik op 80-85%, terwijl het landelijk gemiddelde tussen de 50 en 70% lag. Op basis van de gepresenteerde tussenevaluatie van de pilot vroegsignalering en op basis van de daadwerkelijke inwerkingtreding van de gewijzigde Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs), is de werkwijze aangepast.

3.3 De gewijzigde werkwijze per 1-6-2021

Sinds de invoering van de gewijzigde Wgs, zijn wij als gemeente verplicht om alle signalen van betalingsachterstanden (eventueel eerst te combineren en dan) op te pakken en een hulpaanbod te doen aan klanten. Wanneer hulp wordt geaccepteerd moeten wij dit in het RIS-systeem melden. De signaalpartner krijgt hier dan een melding van te zien en kan dan het incassoproces met 28 dagen opschorten.

Wij melden ook in het systeem als een klant hulp weigert, het zelf probeert op te lossen of niet is bereikt. Op dat moment sluiten wij een signaal af. De signaalpartner ziet alleen dat een signaal is afgesloten, maar ziet niet of de inwoner hulp heeft geweigerd, het zelf probeert op te lossen of niet is bereikt. Wettelijk mogen gemeenten namelijk niet doorgeven wat de reden is dat een inwoner geen hulp heeft geaccepteerd.

Met de invoering van de gewijzigde Wgs is het niet meer mogelijk om de signalen van betalingsachterstanden bij gemeentelijke belastingen te krijgen. Deze signalen worden in de gewijzigde werkwijze dus niet meer meegenomen, wat erg jammer is, omdat de afdeling gemeentelijke belastingen veruit de meeste signalen aanleverde en er door deze signalen ook meer matches kwamen. We krijgen nu echter wel van meer zorgverzekeraars en energiemaatschappijen meldingen van een betalingsachterstand door dan in de pilot het geval was.

In Harlingen is er voor gekozen om vanaf 1 juni 2021 te gaan werken met het systeem RIS van Inforing, omdat dit systeem meer mogelijkheden heeft dan het systeem VPS waar in de pilot mee gewerkt werd. De vroegsignaleerders kunnen zelf filters aanbrengen en zelf managementinformatie uit het systeem halen. Doordat meerdere Friese gemeenten uiteindelijk voor RIS gekozen hebben, hebben we dit systeem met korting af kunnen nemen, waardoor dit systeem ook goedkoper is dan VPS.

Omdat gemeenten verplicht zijn alle binnenkomende signalen van betalingsachterstanden op te pakken en niet alleen de matches, is er in Harlingen voor gekozen om een differentiatie in werkwijze te hanteren. De werkwijze is in het document '**Nadere werkafspraken Vroegsignalering gemeenten Noordwest Friesland (Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke)**' vastgelegd. Deze werkwijze is als bijlage bij deze nulmeting en evaluatie toegevoegd en wordt sinds oktober 2021 gehanteerd. Een aanvulling op deze omschreven werkwijze is dat betalingsachterstanden onder de 100 euro niet actief opgepakt worden door de vroegsignaleerders. Aan inwoners met achterstanden tussen de 100 en 300 euro wordt een brief verzonden. De sms wordt nog niet ingezet, omdat dit nog niet goed werkt in het systeem.

Bij achterstanden die hoger zijn dan 300 euro, gaan de vroegsignaleerders er altijd op af (huisbezoek, niet-thuiskaart en telefonisch contact wordt in dit geval ingezet om de inwoner te bereiken). Zoals ook in de bijgevoegde werkwijze omschreven is, worden alle aanmeldingen altijd vooraf gescreend. Er wordt gescreend of de inwoner al bekend is bij het gebiedsteam, of er kinderen zijn en of er eerder sprake is geweest van schulden. Als dit het geval is, dan wordt er een afweging gemaakt of de vroegsignaleerders ook op huisbezoek gaan bij schulden lager dan 300 euro³.

³ Informatie verkregen van gebiedsteammedewerkers I. Zuidema en I. Wierde op 23 februari en 25 februari 2022

In Harlingen wordt momenteel 28 uur per week formatie ingezet ten behoeve van de uitvoering van vroegsignalering. De vroegsignalering is belegd bij vier medewerkers van het Gebiedsteam die vroegsignalering als neventaak uitvoeren.

Sinds de gewijzigde werkwijze vroegsignalering ziet het proces van schuldhulpverlening in de gemeente Harlingen er als volgt uit:

Voorkomen

- informatievoorziening gemeentelijke websites en website partners, waaronder publicatie minimaregelingen.
- passend toewijzen woningcorporaties en duurzame maatregelen voor lastenverlichting
- hulp bij aanvragen toeslagen, minimaregelingen via regelhulp.nl en servicepunt Geld en Zorg
- Grip op geld-voorlichting door Gebiedsteam
- minimaregelingen periodiek gericht aan inwoners met uitkering toezenden
- Wekelijkse spreekuren Gebiedsteam, Humanitas en Schuldhulp IDO
- Signalen armoede zien en bespreekbaar maken door kerken (IDO)
- Fiscasle screening in samenwerking met de Dienst en Humanitas

(vroeg)signalering

- gebiedsteam dmv brede intake (vraaggericht)
- vroegsignaleerders uit gebiedsteam actief er op af bij betalingsachterstanden op vaste lasten dmv brief, mail, telefonisch contact of huisbezoek.
- huisbezoeken woningcorporaties bij eerste betalingsachterstanden
- Hulp bij administratie door Humanitas (meer dan voorheen, doordat door de outreachende aanpak het aantal inwoners met beginnende achterstanden eerder bereikt wordt en actief wordt doorverwezen.

Traject

- ondersteuning door schuldhulp IDO bij schulden
- schuldhulpverlening door Kbnl

Nazorg

- Nog niet ingeregeld

Zoals in bovenstaand plaatje te zien is, hebben de vroegsignaleerders uit het gebiedsteam een extra taak gekregen waarbij zij outreachend werken en er ongevraagd op af gaan. Ook is de hulp door Humanitas Thuisadministratie na de komst van vroegsignalering uitgebreid. Er komen hier nu meer hulpvragen binnen vanuit het gebiedsteam dan voorheen. De rest van het proces van schuldhulpverlening is ongewijzigd.

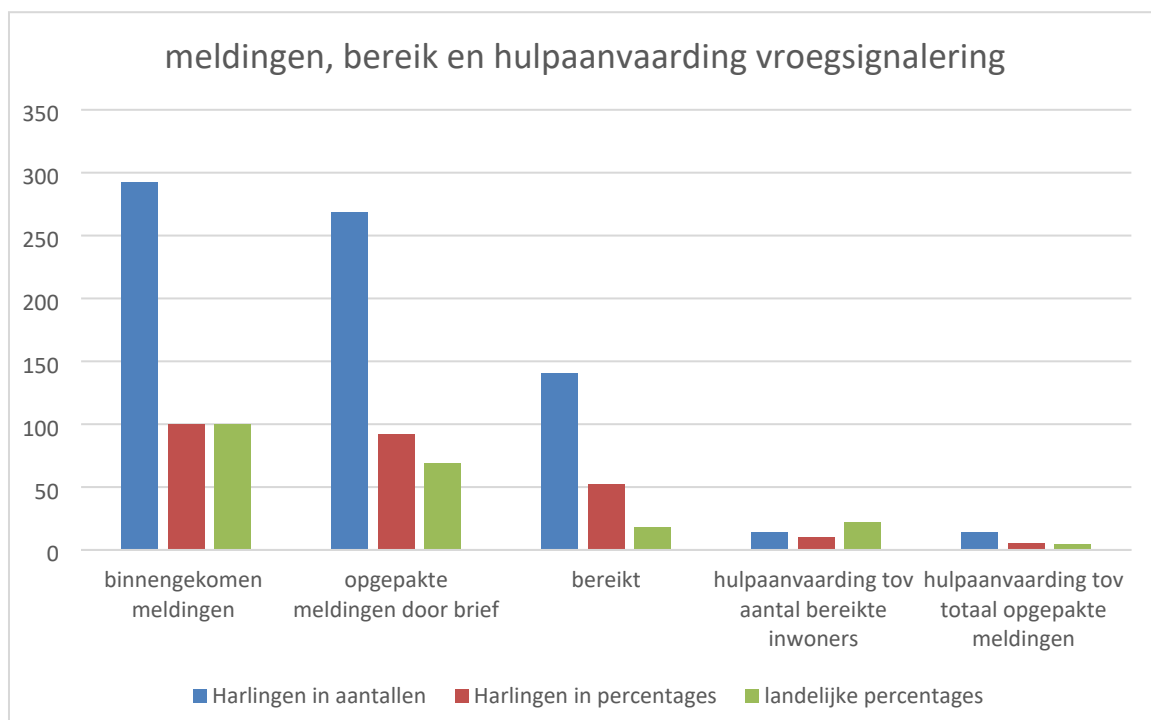
4. Evaluatie gewijzigde werkwijze

In dit hoofdstuk wordt aan de hand van kwalitatieve en kwantitatieve informatie de gewijzigde werkwijze geëvalueerd. De kwantitatieve informatie is afkomstig van de vroegsignaleerders, het systeem RIS, de woningcorporaties, het CAK, de Kbnl, Humanitas en schuldhulp IDO. De kwalitatieve informatie is verkregen uit gesprekken met de vroegsignaleerders, de woningcorporaties, Humanitas, Schuldhulp IDO en een aantal inwoners.

In dit hoofdstuk hebben we in beeld gebracht hoeveel meldingen bij de vroegsignaleerders binnen zijn gekomen, hoeveel meldingen opgepakt zijn en hoeveel inwoners hulp hebben geaccepteerd. Dit zijn gegevens die direct terug te voeren zijn op de inzet van de vroegsignaleerders. Daarnaast geven we in dit hoofdstuk ook aan of er al een verschuiving te zien is in het aantal en de zwaarte van ingezette hulpverleningstrajecten en het aantal ontruiming. Dit zijn de zogenaamde indirecte effecten van de inzet van schuldhulpverlening.

4.1 Directe effecten van vroegsignalering

In deze paragraaf vermelden we hoeveel meldingen van betalingsachterstanden er bij de vroegsignaleerders binnen zijn gekomen. Doordat het systeem RIS nog niet optimaal werd gebruikt, zijn meerdere cijfers handmatig aangeleverd door de vroegsignaleerders en zijn niet alle cijfers terug te vinden in de managementrapportage die uit RIS kan worden gehaald. In de maand juni 2021 zijn er helemaal geen meldingen binnengekomen in RIS. Dit zou de eerste maand zijn dat er met RIS gewerkt werd en het systeem werkte toen nog niet goed. In deze maand zijn hierdoor geen inwoners met betalingsachterstanden benaderd met een hulpaanbod. Hieronder vindt u eerst een schematische weergave van het aantal binnengekomen meldingen ten opzichte van het aantal bereikte inwoners en het aantal inwoners dat hulp heeft aanvaardt. Na deze schematische weergave is een nadere duiding en verdieping van de cijfers gegeven.

➤ *Binnengekomen meldingen*

In totaal zijn er over de maanden juli 2021 tot en met februari 2022 292 signalen binnengekomen. Dit betreft enkelvoudige signalen. Het gemiddelde aantal signalen dat er in deze maanden is binnengekomen, ligt op 36,5 signalen per maand en in ongeveer 4 á 5 gevallen is er sprake van een match. Dit betekent dat er door meerdere vaste lastenpartners een signaal van een betalingsachterstand is doorgegeven⁴. Het aantal enkelvoudige signalen ligt lager dan geprognostiseerd was. Wij zijn in onze prognose uitgegaan van 54 signalen per maand. Ook het aantal matches ligt lager dan verwacht. De verwachting was dat in ongeveer 20 tot 25% van het aantal signalen er sprake zou zijn van een match. In Harlingen ligt het aantal matches op 13,6 % van het totaal aantal signalen.

Het feit dat het aantal binnengekomen signalen lager ligt dan verwacht, kan komen door het feit dat nog niet alle energieleveranciers via RIS melden. Een aantal energieleveranciers levert achterstanden nog altijd via de mail aan en wordt hierdoor niet meegenomen in de cijfers. Ook was er in de prognose van uitgegaan dat alle vaste lastenpartners achterstanden van 1 maand door zouden geven. Uiteindelijk is er landelijk voor gekozen om signaalpartners hun achterstanden te laten melden bij twee maanden, nadat zij hun eigen sociaal incassoproces hebben doorlopen. Alleen de woningcorporaties melden betalingsachterstanden van 1 maand al aan in RIS.

Van het aantal meldingen in RIS blijken gemiddeld maandelijks 5 á 6 inwoners al bekend te zijn bij het gebiedsteam. Dit betekent dat er maandelijks gemiddeld genomen dus 31 signalen binnen komen vanuit vroegsignalering van inwoners die nog niet bij het gebiedsteam bekend zijn.

Dit aantal ligt een stuk hoger dan geprognostiseerd was. In de prognose waarop de huidige capaciteit is berekend, was uitgegaan van gemiddeld 12 'nieuwe' meldingen per maand.

Doordat er minder signalen binnen komen dan vooraf geprognostiseerd was, maar meer onbekende inwoners worden gemeld, is de huidige beschikbare capaciteit van 28 uur oer week voldoende om de beschreven werkwijze uit te voeren.

➤ *Opgepakte meldingen*

In totaal zijn er in de maanden juli tot en met december 2021 268 inwoners benaderd. Dit waren dus alle inwoners die met één of meerdere achterstanden in RIS gemeld waren en waar de achterstand hoger was dan 100 euro. In 169 gevallen is er een huisbezoek afgelegd en in 99 gevallen is er een brief gestuurd. Dit betekent dat in 63 % van de signalen een huisbezoek is afgelegd. Er wordt altijd een niet-thuiskaart achtergelaten als de inwoner niet thuis is en in veel gevallen volgt er daarna een tweede huisbezoek. Als er een telefoonnummer bekend is, dan wordt er ook wel naar de inwoner gebeld als de inwoner na meerdere pogingen niet is bereikt.

➤ *Bereik en hulpaanvaarding*

Doordat de gegevens van de geboden hulp de eerste maanden niet goed in RIS zijn ingevoerd, is er door de vroegsignaleerders informatie aangeleverd over het aantal bereikte inwoners en

⁴ Cijfers geleverd op 25 februari en 1 maart 2022 door I. Wierda.

het aantal inwoners dat hiervan hulp heeft aanvaardt of heeft aangegeven het zelf op te kunnen lossen. De percentages die hier genoemd worden, zijn bij benadering⁵.

Ongeveer 80% van de 169 inwoners waar een aankondigingsbrief voor een huisbezoek heen is gestuurd, zijn bereikt. Dat wil zeggen dat er succesvol contact is geweest tussen de vroegsignaleerder en de inwoner waarbij de vroegsignaleerder de boodschap aan de inwoner over heeft kunnen brengen. Een aantal mensen heeft zelf al contact opgenomen met de gemeente naar aanleiding van de aankondigingsbrief, een aantal inwoners is bereikt middels een huisbezoek en een aantal personen is uiteindelijk bereikt door middel van telefonisch contact als de inwoner niet thuis was ten tijde van het afleggen van het huisbezoek. Met bereik wordt dus bedoeld dat er ofwel persoonlijk, ofwel telefonisch contact geweest na de aankondigingsbrief van het huisbezoek. Van de 99 inwoners met een achterstand tussen de 100 en 300 euro die alleen een brief hebben ontvangen waarin een hulpaanbod werd gedaan, heeft hooguit 5% van de aangeschreven inwoners gereageerd. Het bereik ligt bij deze wijze van benadering dus op 5%. Het totale bereik van de 268 benaderde inwoners komt hiermee uit op 52,2 %

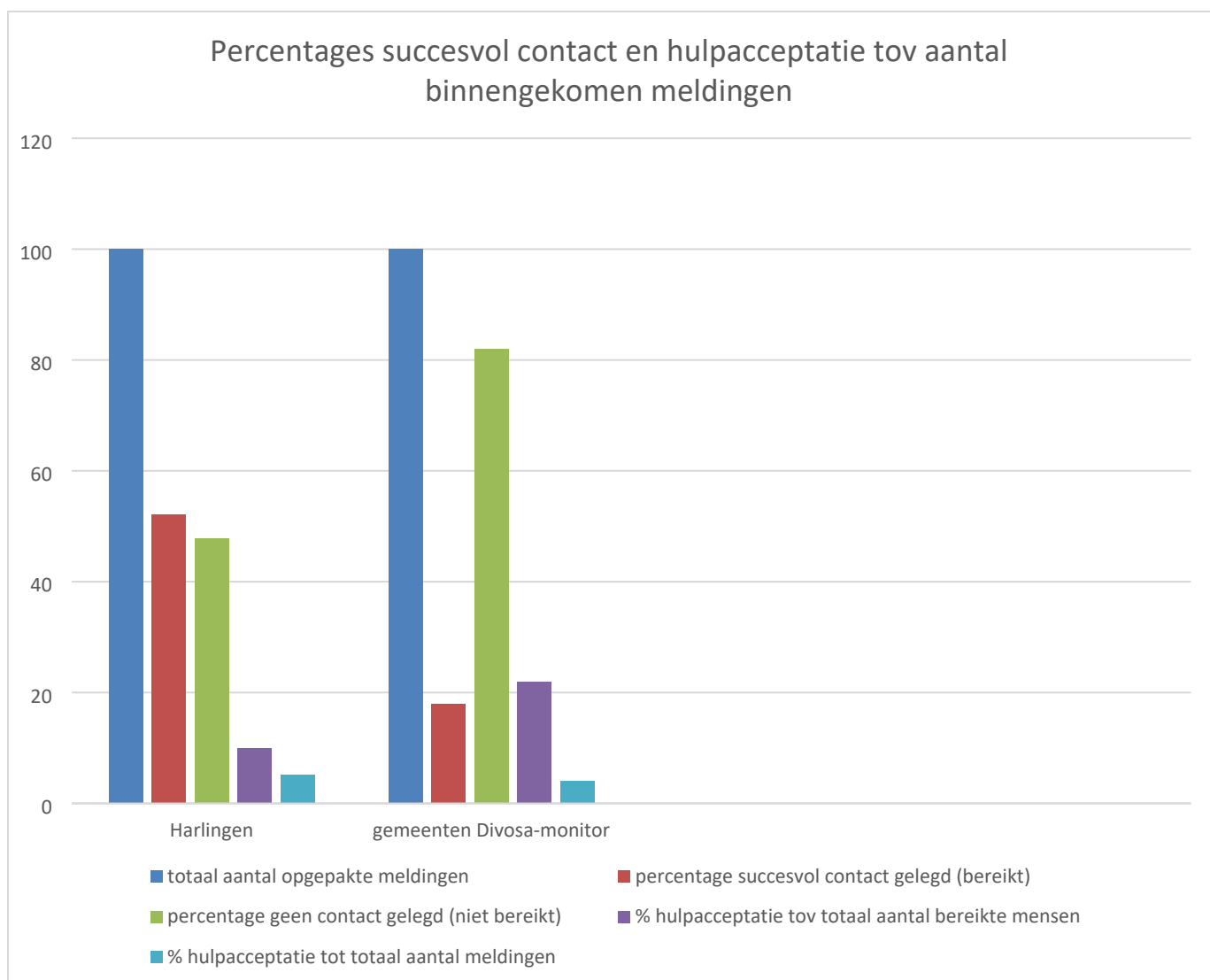
Ongeveer 85% van de bereikte personen hebben aangegeven zelf de problemen op te kunnen lossen, zo'n 10% van de bereikte personen accepteerden hulp en ongeveer 5% van de bereikte inwoners wilde geen hulp en wilde ook niet opnieuw benaderd worden. Het percentage inwoners dat bereikt is, ligt vele malen hoger dan het landelijk gemiddelde. Landelijk gezien wordt namelijk maar 18% van de benaderde inwoners bereikt. Dit valt te verklaren door de pro-actieve werkwijze van de vroegsignaleerders. Zij zijn volhardend en sluiten signalen niet af als de inwoner bij een eerste contactpoging niet wordt bereikt.

Als we kijken naar het aantal inwoners dat hulp accepteert, dan liggen de cijfers anders. Uit de Divosa-monitor blijkt dat **22 % van de bereikte inwoners** een hulpaanbod accepteert, terwijl dit percentage in Harlingen dus om en nabij de 10% van het aantal bereikte inwoners ligt⁶. Als we echter kijken naar het **percentage hulpacceptaties van het totaal aantal opgepakte meldingen**, dan ligt het percentage in Harlingen hoger dan het gemiddelde van de 185 gemeenten die deelnemen aan de Divosa-monitor (5,2% tov 4%).

Hieronder is dit visueel weergegeven.

⁵ Informatie verkregen op 17 maart van P. van der Zwaag, vroegsignaleerder Gebiedsteam

⁶ Informatie uit de Divosa-monitor. Geraadpleegd op 17-3-22. De monitor bevat data van 185 aangesloten gemeenten. Vanaf mei 2022 worden de data van de gemeenten Waadhoeke, Harlingen, Vlieland en Terschelling ook in deze monitor meegenomen.

Het feit dat er in Harlingen veel meer mensen bereikt worden, zorgt er voor dat meer inwoners zich bewust worden van hun betalingsachterstand. Dit leidt lang niet altijd direct tot hulpacceptatie, zoals uit bovenstaande cijfers blijkt. De vroegsignaleerders geven echter aan dat er ook inwoners zijn die in eerste instantie hulp weigeren en na 1 of 2 maanden toch zelf weer aankloppen voor hulp. Deze verlate hulpacceptatie is niet terug te vinden in de cijfers in RIS, omdat een melding in RIS afgesloten moet worden wanneer een inwoner hulp weigert. Dit is nodig, omdat op dat moment het incassoproces van de vastelasteparter door mag lopen. Deze latere hulpacceptatie is echter wel een effect van de inspanningen van de vroegsignaleerders.

Aantal contactpogingen en hulpacceptatie

Er worden door de gebiedsteammedewerkers in totaal maximaal 5 contactpogingen ondernomen om inwoners met een achterstand boven de 300 euro te bereiken. Gemiddeld genomen zijn er 3 á 4 pogingen nodig om met een inwoner met een achterstand boven de 300 euro in contact te komen. Inwoners met een achterstand tussen de 100 en 300 euro krijgen alleen een brief en alleen in die gevallen waarin een inwoner al bekend is bij het

gebiedsteam, er jonge kinderen zijn of er al eerdere sprake is geweest van achterstanden, wordt per casus bekeken of er meer inzet zal worden gepleegd.

Het gemiddeld aantal contactmomenten dat door de vroegsignaleerders wordt ondernomen op basis van binnengekomen signalen ligt hiermee op 2,6. Uit de Divosa-monitor blijkt dat de deelnemende gemeenten gemiddeld 1,5 contactpogingen ondernemen per dossier.

Opvallende problematiek

Van de inwoners die zijn geholpen, bleek er bij ongeveer 4 % van de inwoners sprake te zijn ernstige, complexe problematiek. In deze gevallen was er sprake van ernstige vervuiling of een dreigende ontruiming. Door vroegsignalering kon deze problematiek worden gesignaleerd. In bijna al deze gevallen heeft de vroegsignaleerder de inwoner met complexe problematiek doorverwezen naar individuele begeleiding of het jeugdteam. Deze gevallen waren anders waarschijnlijk onder de radar gebleven. Hoewel vroegsignalering bedoeld is om ernstige schuldenproblematiek te voorkomen brengt het dus ook ernstige problematiek aan het licht.

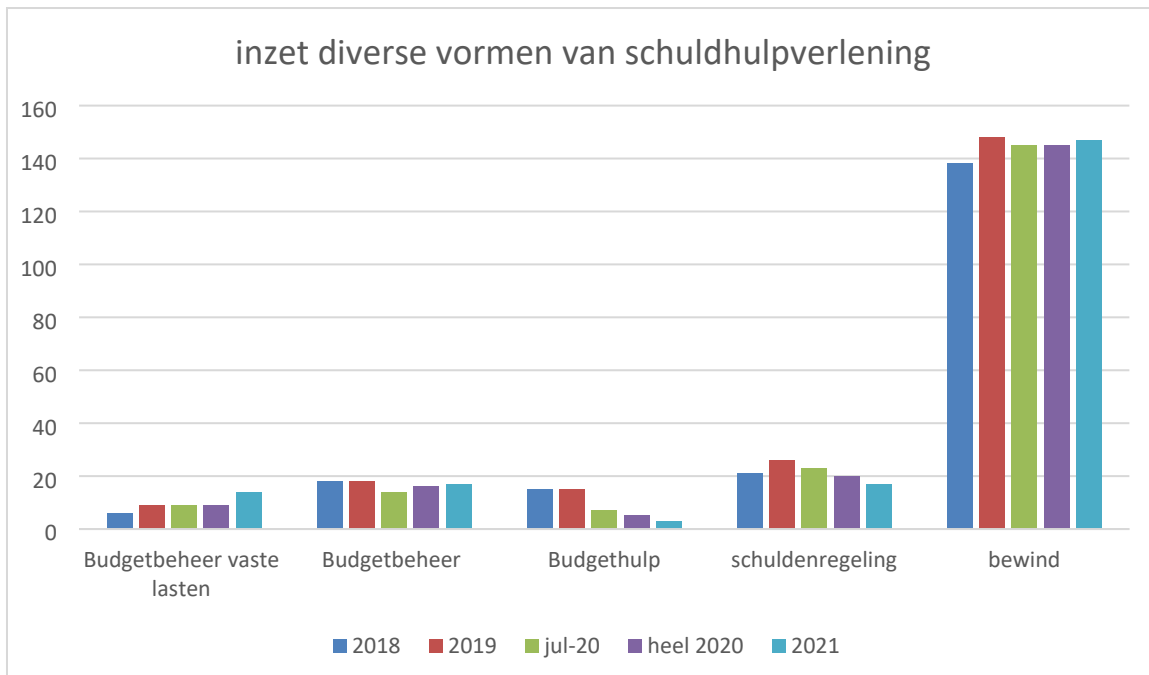
Naast de inwoners met complexe problematiek vallen jongeren op. In 20 % van de meldingen gaat het om jongeren tot 27 jaar. Deze doelgroep is echter nog moeilijk te bereiken. De komende maanden wordt onderzocht op welke manier deze jongeren effectief bereikt kunnen worden.

4.2 Indirecte effecten van vroegsignalering

Door de inzet van vroegsignalering verwachten we op termijn een daling van zware schuldhelpverleningstrajecten en juist een stijging van minder zware hulpverlening. We bereiken de inwoner namelijk eerder, dus problemen kunnen eerder aangepakt worden, waardoor er een minder zware maatregel ingezet hoeft te worden.

We hebben gegevens opgevraagd van het CAK, van de woningcorporaties en de Kbnl om te onderzoeken of er al een verschuiving van hulpverlening zichtbaar is. In paragraaf 2.1 hebben we uiteengezet hoe vaak de diverse vormen van schuldhelpverlening door de Kbnl ingezet werden voor vroegsignalering in de gemeente Harlingen uitgevoerd werd en hoe vaak de diverse vormen van schuldhelpverlening ingezet werden vanaf het moment van inwerkingtreding van deze nieuwe taak. Ook het aantal uithuisplaatsingen en het aantal inwoners dat in de CAK-wanbetalersregeling zat, is in deze paragraaf benoemd.

In onderstaande grafiek zijn de cijfers van de inzet van professionele schuldhelpverlening nogmaals neergezet. Het aantal huisuitzettingen en de inzet van plusbeheer en budgetcoaching zijn buiten deze grafiek gelaten, omdat zowel huisuitzettingen als de inzet van deze twee producten nauwelijks is voorgekomen in de afgelopen jaren. Ook het aantal inwoners in een CAK-wanbetalersregeling is niet meegenomen in de grafiek, omdat dit maar van twee jaren bekend is.

Zoals in de grafiek te zien is zijn er al kleine indirecte effecten te zien van de inzet van vroegsignalering. De lichtste vorm van schuldhulpverlening door de KBNL is sinds de komst van vroegsignalering vaker ingezet (budgetbeheer BBR vaste lasten), terwijl de zwaardere vorm van schuldhulpverlening (schuldenregeling) juist minder vaak wordt ingezet. Of dit volledig aan vroegsignalering te wijten is, dat is lastig in te schatten. Ook de Corona-crisis is van grote invloed geweest en vroegsignalering loopt nog niet lang genoeg om al een duidelijke trend in de cijfers te zien. Hiervoor zullen alle gemeten indicatoren ook de komende jaren gemonitord moeten worden. Ook het aantal aanmeldingen vanuit vroegsignalering naar Humanitas en Schuldhulp IDO zal de komende jaren gemonitord moeten worden. Zo kunnen we na verloop van tijd zien of er een verband is tussen het aantal doorverwijzingen naar vrijwilligersorganisaties en het aantal doorverwijzingen naar de Kbnl. In de ideale situatie zal het aantal doorverwijzingen vanuit vroegsignalering naar Humanitas in de komende jaren toe moeten nemen en zal de inzet van ondersteuning door de Kbnl af moeten nemen.

Ook zou het aantal inwoners in de CAK-wanbetalersregeling de komende jaren verder moeten dalen.

Wanneer er bij een volgend evaluatiemoment meer cijfers beschikbaar zijn, kunnen we beter de effecten van vroegsignalering in beeld brengen en kunnen we ook beter aangeven of we door de inzet van vroegsignalering besparen op zwaardere vormen van schuldhulpverlening.

Aantal uitkeringen

In paragraaf 2.1 hebben we ook het aantal inwoners met een uitkering in beeld gebracht. De verwachting is dat door de inzet van vroegsignalering het aantal inwoners dat in de uitkering terecht komt, zal dalen. Inwoners met schulden kampen vaak met stress en hierdoor is de kans groot dat zij verzuimen bij hun werk. Dit kan leiden tot baanverlies. Door inwoners vroegtijdig te ondersteunen wordt dit baanverlies voorkomen.

Ook verwachten we dat inwoners sneller uit een uitkerings situatie zullen stromen als zij vroegtijdig met hun achterstanden worden geholpen. Inwoners met schulden focussen zich met name op de koste termijn. Zij zijn bezig met het hoofd boven water houden en hebben hierdoor geen ruimte om te ontwikkelen of op zoek te gaan naar werk. Het vroegtijdig

signaleren en oplossen van schulden kan er toe bijdragen dat inwoners weer de rust en ruimte krijgen om op zoek te gaan naar werk en hierdoor uit een uitkeringssituatie komen. Het aantal inwoners in een uitkeringssituatie hangt echter ook af van de landelijke economische ontwikkelingen. In 2019 was de werkloosheid in heel Nederland erg laag en in 2020 kwam de Corona-crisis. Deze ontwikkelingen zijn van invloed geweest op het aantal inwoners in een uitkeringssituatie. Op basis van de huidige cijfers is hierdoor nog moeilijk in te schatten wat het effect van de inzet van vroegsignalering is geweest. Door deze cijfers wel jaarlijks mee te nemen in de evaluatie, kan op den duur gekeken worden of de in- en uitstroom in de uitkering ook positief afwijkt van het landelijk gemiddelde. Deze afwijking zal dan verklaard kunnen worden door de inzet van vroegsignalering.

4.3 Verwachte effecten van vroegsignalering op basis van landelijke onderzoeken

In de voorgaande twee paragrafen hebben we, voor zover mogelijk, de directe en indirecte effecten van vroegsignalering omschreven. De huidige werkwijze loopt echter nog niet zo lang dat hier al harde conclusies aan verbonden kunnen worden. Ook hebben we de afgelopen twee jaren te maken gehad met een corona-pandemie, waardoor er diverse lockdowns hebben plaatsgevonden en de wereld er heel anders uitzag dan voorheen.

Om toch een zo goed mogelijk beeld te geven van de effecten van vroegsignalering, zetten we in deze paragraaf de effecten uiteen die uit landelijke onderzoeken naar voren zijn gekomen.

In bovenstaande tabel is aangegeven wat op termijn de verwachte opbrengsten zijn van vroegsignalering als wij deze taak structureel uit blijven voeren. Op termijn zullen schuldhelpverleningstrajecten, huisuitzettingen en kosten voor psychische hulp afnemen.

Doordat we in Harlingen net gestart zijn met een gewijzigde werkwijze voor vroegsignalering waarbij we gebruik maken van een nieuw systeem en ook enkelvoudige signalen oppakken, hebben we voor de opbrengst van vroegsignalering gebruik gemaakt van drie business-cases over preventie en vroegsignalering die in opdracht van het ministerie van SZW zijn uitgevoerd. Hieruit is naar voren gekomen dat elke euro die wordt geïnvesteerd in preventie en vroegsignalering van schulden uiteindelijk een veelvoud daarvan aan besparingen oplevert. In de drie 'businesscases' zijn alle inspanningen en opbrengsten financieel doorgerekend.

Ook uit andere onderzoeken zoals onderzoek in Amsterdam en Alphen aan de Rijn blijkt dat de baten van vroegsignalering groter zijn dan de kosten. De verhouding tussen kosten en baten is als volgt:

- Voor gemeente: €1,00 : €1,65
- Voor woningbouwcorporatie: €1,00 : €1,24
- Voor de maatschappij: €1,00 : €2,46

Dat betekent dat iedere euro die de gemeente investeert € 1,65 oplevert. Wij investeren momenteel € 61.025,04 in vroegsignalering. Dit levert de gemeente op termijn (na 5 jaar) 100.691,32 euro op. Dit zal deels blijken uit een teruggang in het aantal aanmeldingen voor trajecten schuldhulpverlening, maar ook door minder inzet van wmo-begeleiding.

4.4 Ervaringen van inwoners

In deze evaluatie hebben we op basis van harde data een beeld gegeven van de effecten van vroegsignalering. Niet alleen deze harde cijfers zijn van belang. Ook de manier waarop de inwoners de outreachende aanpak van de vroegsignaleerders ervaren is van belang. Deze kwalitatieve informatie kan ons helpen om de wijze waarop we de inwoners benaderen en het tijdstip waarop we dit doen, te optimaliseren.

Hieronder volgen een aantal quotes van inwoners die via vroegsignalering contact hebben gehad met het gebiedsteam:

'In januari stond het gebiedsteam bij ons voor de deur omdat ze gehoord hadden van de achterstand. Het eerste contact voelde meteen goed. We hebben onze situatie uitgelegd en samen een plan gemaakt voor hoe nu verder. We zagen de hulp als een kans, en deze hebben we met beide handen aangepakt.'

'Ons leven is nu een stuk rustiger. Het gebiedsteam heeft geregeld dat we bij de Kredietbank zitten. We hebben een weekbudget van 80 euro. Dat lijkt weinig maar we redden ons prima. Alle lasten worden betaald voor ons en we hebben nu zelfs een spaarpotje. Eigenlijk kunnen we nu meer als voorheen. We hebben geen stress meer om geld en we zijn een stuk gelukkiger. Er is een last van onze schouders.'

Een aandachtspunt is wel de privacy. Ik wist niet dat deze gegevens van achterstanden met de gemeente werden gedeeld. Later hebben de vroegsignaleerders wel uitgelegd dat dit mag vanuit de Wgs, maar dit was me niet meteen helder. Dit zouden ze meteen duidelijk moeten maken

Ik vond het echt fijn dat de vroegsignaleerder later nog belde om te vragen hoe het ging

Wat fijn dat de vroegsignaleerders langs kwamen. Zelf had ik geen hulp gevraagd. Dat de vroegsignaleerder aan de deur kwam was net dat stapje wat ik nodig had om hulp te accepteren

De vroegsignaleerders dachten goed mee. Ze waren niet verwijtend of veroordelend en sloegen de juiste toon aan, heel prettig!

De hulp heeft echt geholpen. De vroegsignaleerder heeft me naar schuldhulp IDO doorverwezen. Die heeft de achterstand goed opgelost en heeft ook goede tips gegeven.

Ik heb vooraf geen brief ontvangen dat de vroegsignaleerder langs zou komen. Dit was misschien wel prettig geweest. Maar als ze ineens voor je deur staan, dan is hulp accepteren wel makkelijker

5 Conclusies, leerpunten en aanbevelingen

5.1 Conclusie

Hoewel het nog erg vroeg is om echte conclusies te trekken of vroegsignalering ook in de gemeente Harlingen daadwerkelijk loont, wijzen de eerste resultaten wel in deze richting. Wij krijgen nu cliënten met (beginnende) financiële schulden eerder in beeld en zowel de coördinator van de Thuisadministratie als de vroegsignaleerders hebben het idee dat er vanuit vroegsignalering behoorlijk wat meldingen bij de Thuisadministratie zijn binnengekomen. Er is echter niet bijgehouden hoeveel meldingen vanuit de taak van vroegsignalering bij de Thuisadministratie zijn binnengekomen, dus dit gevoel kan niet met harde cijfers worden onderbouwd.

Wel zien we in de schuldhelpverlening die de Kbnl biedt al een lichte daling van zware hulp en een lichte stijging van de lichtere hulpverleningsvormen.

We krijgen door de vroegsignalering nu ook in beeld hoe de schuldenlast bij inwoners wijzigt. Bij een aantal inwoners die hebben aangegeven dat ze geen hulp hoefden, zien we dat de schuldenlast maandelijks lager wordt en dat zij op de goede weg zijn. Bij andere inwoners zien we de schulden juist toenemen en ondernemen we op basis van de toename in schuldenlast extra actie. Zo proberen we al onze inwoners op de juiste manier te ondersteunen.

Ook geven zowel de vroegsignaleerders als de beleidsadviseur van de Bouwvereniging aan dat de samenwerking door de komst van vroegsignalering is verbeterd. Men weet elkaar sneller te vinden en er ontstaat in een vroegtijdig stadium contact met de huurders waar een probleem dreigt. Als er hulp geboden wordt om het bestedingsgedrag aan te passen of de juiste toeslagen worden aangevraagd kunnen essentiële en doorlopende zaken als de betaling van de huur, de energie en de zorgverzekering weer op de rit komen. Hiermee kunnen grotere problemen in de toekomst worden voorkomen. Hier kan de vroegsignalering een goede hulp van het eigen sociaal incassobeleid van de corporatie zijn.

We kunnen ook concluderen dat Harlingen in vergelijking met andere gemeenten meer mensen met betalingsachterstanden bereikt en ondersteunt. Het percentage inwoners dat uiteindelijk hulp aanvaardt is lager dan het landelijk gemiddelde.

Een laatste conclusie die we kunnen trekken is dat het DPIA dat in de pilotperiode opgesteld was, nu niet meer actueel is, omdat de werkwijze op een aantal onderdelen gewijzigd is. Ook is de Wgs op onderdelen gewijzigd.

5.2 Leerpunten

Een leerpunt is het werken met het vroegsignaleringsysteem RIS. De eerste maanden werkte dit systeem nog niet optimaal. Ook wisten de gebiedsteammedewerkers niet wat zij allemaal in het systeem moesten vullen om goede managementinformatie te kunnen genereren. Eén van de redenen die hiervoor genoemd werd, is het feit dat in Harlingen vier gebiedsteammedewerkers voor een aantal uren per week de vroegsignaleringsstaak uitvoeren. Het is voor hen geen corebusiness en zij gebruiken het systeem hierdoor niet vaak genoeg om zich hier goed in te specialiseren.

Doordat het systeem niet goed gevuld is, is een vergelijking met andere gemeenten die met RIS werken, lastiger te maken. Handmatig is er echter wel voldoende informatie door de gebiedsteammedewerkers aangeleverd om een goede evaluatie uit te kunnen voeren. Voor de toekomst is het van belang dat RIS goed wordt gebruikt. Zowel de vroegsignaleerders zelf

als de teammanagers en beleidsteammedewerkers kunnen dan eenvoudig managementinformatie genereren en de raad middels deze informatie periodiek informeren. Ook kunnen we door een juist gebruik van RIS gemakkelijker onze eigen resultaten vergelijken met soortgelijke gemeenten.

Een punt van aandacht bij het monitoren van de effecten van vroegsignalering is de verlate hulpaceptatie. Momenteel is het nog niet mogelijk om in RIS goed te documenteren wanneer een inwoner na een eerdere hulpweigering later alsnog zelf ondersteuning zoekt bij de vroegsignaleerders. Dit zullen de vroegsignaleerders eerst zelf bij moeten houden tot de nieuwe release van RIS beschikbaar komt waarin deze mogelijkheid wel beschikbaar komt.

Hiernaast zal ook het aantal meldingen vanuit vroegsignalering naar Humanitas en Schuldhulp IDO de komende jaren gemonitord moeten worden. De vroegsignaleerder zal bij moeten houden hoeveel inwoners er naar Humanitas en Schuldhulp IDO zijn doorverwezen. Er zullen ook inwoners zelf actief naar Humanitas of Schuldhulp IDO gaan met een hulpvraag naar aanleiding van de informatie die bijgesloten wordt bij de brieven die de vroegsignaleerders verzenden. Om die reden dienen de organisaties daarnaast zelf bij een intake de vraag te stellen of een inwoner komt naar aanleiding van (schriftelijk) contact met de vroegsignaleerders. Zo kunnen we na verloop van tijd zien of er een verband is tussen het aantal doorverwijzingen naar vrijwilligersorganisaties en het aantal doorverwijzingen naar de Kbnl. In de ideale situatie zal het aantal doorverwijzingen vanuit vroegsignalering naar Humanitas in de komende jaren toe moeten nemen en zal de inzet van ondersteuning door de Kbnl af moeten nemen.

Een laatste leerpunt is de wijze waarop de beschikbare uren voor de taak van vroegsignalering zijn ingevuld. Er zijn 28 uren per week beschikbaar voor deze taak en deze uren zijn verdeeld over 4 medewerkers. Voor alle medewerkers is vroegsignalering dus een klein deel van zijn of haar werk. Vroegsignalering is van belang, omdat hierdoor grotere financiële en andere problemen voorkomen kunnen worden. Vroegsignalering is echter nooit acuut, waardoor het zou kunnen gebeuren dat deze taak minder prioriteit krijgt dan het verdient als dit slechts één van de vele taken is die de medewerker uit moet voeren.

5.3 Aanbevelingen

1. *Eén medewerker vroegsignalering in dienst nemen*

Om vroegsignalering in de toekomst nog beter vorm te geven, stellen wij voor om 1 medewerker aan te stellen voor de taak van vroegsignalering. Deze medewerker is dan verantwoordelijk voor de matching, het hulpaanbod aan de inwoner en de verwerking van het hulpaanbod in het systeem. Ook de monitoring van het aantal doorverwijzingen aan Schuldhulp IDO en Humanitas vanuit vroegsignalering zal tot zijn of haar taak behoren. De medewerker zal vroegsignalering in dit geval als core-business hebben en niet als neventaak. Hierdoor kan de medewerker zich specialiseren in het RIS-systeem en in de outreachende aanpak die voor vroegsignalering wordt gehanteerd.

Een ander voordeel van het in dienst nemen van 1 medewerker voor vroegsignalering, is dat deze medewerker kan inzetten op de doorontwikkeling van deze taak, zodat het bereik en het percentage hulpaanvaarding kan stijgen. Deze vaste medewerker kan doelgroepen specifiek in beeld brengen en samen met de afdeling beleid per doelgroep bepalen of de huidige werkwijze en benaderingswijze passend is of aangepast moet worden. Ook heeft het aanstellen van 1 contactpersoon voordelen voor de ketenpartners. De vroegsignaleerder kan

de samenwerking met bijvoorbeeld de energiecoach, de Bouwvereniging en de vrijwilligersorganisaties verstevigen.

Omdat het aanstellen van één medewerker voor deze taak wel kwetsbaar is, stellen wij voor om deze persoon te laten samenwerken met de vroegsignaleerders van Terschelling. Daar wordt op een zelfde manier gewerkt waardoor het goed mogelijk is om inhoudelijk en procesmatig met deze collega's te sparren. Daarnaast zullen twee medewerkers die momenteel de taak van vroegsignalering uitvoeren, vanuit het Stadsteam van Harlingen als achterwacht blijven fungeren. Ook zal de nieuw aan te stellen vroegsignaleerder onderdeel worden van het stadsteam, zodat hij of zij brede kennis vergaart op het gebied van jeugd, wmo en participatie. Zo kan de vroegsignaleerder integraal naar casussen kijken en kan de vroegsignaleerder ook casussen in het casuïstiekoverleg van het stadsteam inbrengen als een casus erg ingewikkeld is. Door twee van de vier huidige vroegsignaleerders als achterwacht te laten fungeren, blijft ook de mogelijkheid bestaan om met twee personen op huisbezoek te gaan als de vroegsignaleerder in een bepaald geval inschat dat dit wenselijk is.

2. Privacy Impact Analyse uitvoeren

Omdat de huidige werkwijze afwijkt van de wijze waarop in de pilotperiode werd gewerkt, is het nodig een nieuwe Privacy Impact Analyse (DPIA) uit te voeren en deze goed te laten keuren door de Privacy Officer. Omdat het belangrijk is om zo snel mogelijk de risico's van het verwerken van persoonsgegevens in beeld te brengen en de risico's te verkleinen, is parallel aan deze evaluatie een nieuw DPIA opgesteld in samenwerking met de Privacy Officer. Dit DPIA is als bijlage bijgevoegd bij deze evaluatie en is goedgekeurd door de Privacy Officer.

3. Structureel middelen beschikbaar stellen voor vroegsignalering

De aanpak vroegsignalering is in 2020 gestart als pilot en is naar aanleiding van een eerste evaluatiemoment aangepast. Vroegsignalering loont en is ook een wettelijke verplichting. Wij stellen dan ook voor om de benodigde financiële middelen structureel ad € 61.025,04 beschikbaar te maken voor de uitvoering van deze taak en vroegsignalering in de jaren 2023 en verder nog meer in te bedden binnen de bestaande organisatie.

Op termijn verwachten wij dat een deel van de kosten voor de inzet van de vroegsignaleerder gedekt kunnen worden door een besparing op schuldhelpverleningstrajecten. Hier is momenteel echter nog geen sprake van. Daarvoor loopt vroegsignalering nog te kort. We zien nu juist ook nog een aanzuigende werking door deze nieuwe taak. Inwoners die anders nog niet bij de gemeente in beeld zouden zijn geweest, zijn nu wel in beeld en aan deze inwoners wordt passende hulp geboden wat extra kosten met zich meebrengt.